

Notat

Til: Avdelingene i fellesadministrasjonen, fakultetene, Vitenskapsmuseet

Kopi til:

Fra: Avdeling for virksomhetsstyring

Signatur:

Nye retningslinjer for tjenester til eksterne enheter gjeldende fra 1.1.2018

Vi viser til rapporten Internfakturering NTNU, 10.05.2017 (kap.5.5) som ble sendt på høring til fakultetene og fellesadministrasjonen mai 2017. Dette notatet inneholder nye retningslinjer for *fellesadministrative tjenester til eksterne enheter* (se siste side) som er basert på anbefalingene i rapporten og innspill i høringen. Retningslinjene er drøftet dekanmøtet og i rektoratet i juni 2017.

Retningslinjene har vært drøftet og godkjent i rektoratet. Retningslinjene er lagt til grunn i s-sak 25/17 «Planleggingsrammer og budsjettfordeling for 2018».

Bakgrunn

Når NTNU leverer tjenester i konkurranseutsatte markeder, vil NTNU bli ansett for å utøve *økonomisk aktivitet*. Typiske tjenester vil være konferansetjenester, distribusjon, utleie og av salg IT-tjenester, konsulenttjenester, trykkeritjenester, laboratorietjenester, mv. Det offentlige har ikke anledning til å subsidiere slike tjenester og plikter å sørge for at det ikke foregår kryssubsidiering. I juli 2014 ble reglene for støtte til forskningsorganisasjoner og forskningsinfrastrukturer innskjerpet. Dette regelverket inneholder nå en eksplisitt begrensning på mulighetene for å drive *økonomisk aktivitet*, dvs. å tilby varer og tjenester i et marked. NTNU må dokumentere slik aktivitet.¹ Kun 20 % av en forskningsorganisasjons årlige kapasitet kan benyttes til *økonomisk aktivitet*. Det er behov for en opprydding i praksis og tydeligere regler for hvilke tjenester og hvilket omfang av slike tjenester, som tilbys i markedet.

¹ https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fad/vedlegg/konkurransepolitikk/offentlig-stotte/offentlig_stotte_veildere_2011.pdf

Lov om behandling av personopplysninger legger også føringer for hvilke oppdrag NTNU bør ta på seg i det eksterne markedet. NTNU må inngå databehandleravtale ved lagring av data for eksterne. NTNU har i slike tilfeller ansvar for tilfredsstillende informasjonssikkerhet som enhver annen leverandør av slike tjenester.

I boksen under defineres interne og eksterne enheter.

NTNU interne enheter

Med NTNU menes alle NTNUs fakulteter og fellesadministrasjon, samt underliggende enheter.

Fra 2018 inkluderes 3 av de 5 enhetene som NTNU har hatt administrativt ansvar for (jf. uhl. § 1-4 (4)), i NTNU:

- Renate (Nasjonalt senter for realfagsrekruttering)
- Matematikksenteret (Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen)
- Skrivesenteret (Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning)

NTNU har også noen nasjonale kompetansemiljø som NAKU, RKBU, Senter for omsorgsforskning som har direkte bevilgning fra andre departementer enn Kunnskapsdepartementet. Disse miljøene er også å regne som del av NTNU under MH-fakultetet.

Eksterne enheter

Med eksterne menes andre enheter i staten (universiteter, departementer, mm), og alle eksterne selskap, stiftelser, organisasjoner og foreninger som *ikke* er beskrevet over.

Fra 2018 blir Artsdatabanken og BIBSYS også å regne som eksterne enheter

Høringsinnspill

NTNU skal som hovedregel ikke drive virksomhet som påvirker det eksterne markedet for tjenester som andre aktører kan levere. Arbeidsgruppen foreslo derfor at NTNUs fellesadministrasjon som hovedregel ikke skal tilby tjenester til eksterne enheter (dvs. utenfor NTNU), men fokusere ressursene på sine primære oppgaver og egne enheter. Noen unntak fra hovedregelen ble foreslått.

Forslaget har vært på høring i mai 2018 og fikk bred støtte både fra fakultetene og fra avdelingene i fellesadministrasjonen. To fakulteter hadde kommentarer som svares ut her:

- *NV-fakultetet pekte på at det er ønskelig å tilby bibliotekstjenester og IT-tjenester til samarbeidspartnere og oppstarts bedrifter.*
 - NTNUs muligheter for å tilby bibliotekstjenester begrenses av lisensbetingelsene i NTNUs avtaler. Eksterne partnere faller normalt utenfor akademiske lisenser for bibliotekstjenester.
 - IT-tjenester bør kjøpes i et åpent marked.
- *MH-fakultetet utveksler administrative tjenester med St. Olavs hospital og ønsker mulighet for tett samarbeid.*

- Siden St. Olavs hospital driver såkalt «ikke-økonomisk aktivitet», er slik samarbeid mulig og unntaket er tatt inn i retningslinjene.

Konsekvenser

De nye retningslinjene medfører at NTNUs fellesadministrasjon må avvikle:

- IT-tjenester for studentbyene
- IT-tjenester til eksterne som ikke er nevnt i retningslinjene (inkluderer samarbeidspartnere som SINTEF og andre NTNU-eide selskap, foreninger, bedrifter, mm.)
- grafiske tjenester til eksterne
- driftstjenester til NTNU samfunnsforskning AS (ikke leietaker)
- (eventuell) utleie av felles undervisningsarealer til eksterne organisasjoner og bedrifter som driver *økonomisk aktivitet*, mm. (Leiesteder kan leies ut til oppdragspris)
- konferansetjenester i det eksterne markedet. (Unntak for St. Olavs hospital og for større konferanser av betydning for NTNU etter vurdering av jurist)
- kommunikasjonstjenester til eksterne enheter som ikke er nevnt i retningslinjene
- bibliotekstjenester til eksterne med unntak for St. Olavs hospital. Dette betyr at NTNU kun tilbyr eksterne tilgang til bibliotekene («walk-in»-lisenser)

Merk at retningslinjene ikke begrenser fakultetenes utleie av leiesteder (forskningsinfrastruktur), leiestedstjenester, forsker- og konsulenttjenester. Fakultetene er selv ansvarlig for å overholde statsstøtteregelverket og det betyr at *økonomisk aktivitet* ikke kan overstige 20 % av årlig kapasitet.

Implementering

Retningslinjene skal implementeres fra og med 1.1.2018.

Eksisterende avtaler som er i konflikt med retningslinjene (se listen over), skal fases ut så snart som mulig og senest i løpet av 2020. Hensikten med overgangsfasen er å sikre tid til omstilling slik at avtaler kan avvikles og slik at frigjort kapasitet kan overføres fra eksterne til interne tjenester der det er mulig innenfor rammebevilgningen til avdelingen.

Retningslinjene legges ut på NTNUs nettsider og det legges ut melding på Innsida.

Linjeledere i fellesadministrasjonen har ansvar for opplæring, implementering og oppfølging av retningslinjene innenfor eget område.

Vi ber linjelederne sikre at informasjon om retningslinjene og nødvendig opplæring gis i god tid før 1.1.2018. En presentasjon sendes ut sammen med dette brevet.

Behov for hjelp?

Hanne Sjørgjerd og Lise T. Sagdahl i Avdeling for virksomhetsstyring kan kontaktes om det er behov for hjelp med opplæring eller avklaringer.

Retningslinjer for tjenester til eksterne enheter fra 1.1.2018

Fastsatt av Rektor 01.11.2017 (e-Phorte saksnummer: 2017/5038) (sist oppdatert 01.11.17)

1. Formål

Formålet med retningslinjene er å klargjøre hvilke tjenester NTNU skal kunne levere til eksterne aktører, omfanget for disse tjenestene og hvilke priser som skal benyttes for slike tjenester.

Når NTNU leverer tjenester i konkurranseutsatte markeder, vil NTNU bli ansett for å utøve *økonomisk aktivitet*. Typiske tjenester vil være konferansetjenester, distribusjon, utleie og salg av IT-tjenester, konsulenttjenester, trykkeritjenester, laboratorietjenester, mv. Det offentlige har ikke anledning til å subsidiere slike tjenester og plikter å sørge for at det ikke foregår krysssubsidiering. I juli 2014 ble reglene for støtte til forskningsorganisasjoner og forskningsinfrastrukturer innskjerpet. Dette regelverket inneholder nå en eksplisitt begrensning på mulighetene for å drive økonomisk aktivitet, dvs. å tilby varer og tjenester i et marked. NTNU må dokumentere slik aktivitet.² Kun 20 % av en forskningsorganisasjons *årlige kapasitet* kan benyttes til økonomisk aktivitet.

Lov om behandling av personopplysninger legger også føringer for hvilke oppdrag NTNU bør ta på seg i det eksterne markedet. NTNU må inngå databehandleravtale ved lagring av data for eksterne. NTNU har i slike tilfeller ansvar for tilfredsstillende informasjonssikkerhet som enhver annen leverandør av slike tjenester.

2. Gjelder for

Alle interne enheter ved NTNU som leverer tjenester til eksterne enheter/aktører (se definisjoner).

3. Definisjoner

Ord	Forklaring						
NTNU interne enheter	Med NTNU menes alle NTNUs fakulteter og fellesadministrasjon, inkl. underliggende enheter. Dette inkluderer Renate (Nasjonalt senter for realfagsrekruttering), Matematikksenteret (Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen) og Skrivesenteret (Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning) som er interne enheter fom. 2018. NTNU har også noen nasjonale kompetansemiljø som NAKU, RKBUS, Senter for omsorgsforskning som har direkte bevilgning fra andre departementer enn Kunnskapsdepartementet. Disse miljøene er også å regne som del av NTNU under MH-fakultetet.						
Eksterne enheter	Med eksterne menes andre enheter i staten (universiteter, departementer, mm), og alle eksterne selskap, stiftelser, organisasjoner og foreninger som <i>ikke</i> er beskrevet over. Artsdatabanken og BIBSYS er eksterne enheter fom. 2018.						
TDI-modell	https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Beregne+kostnader+i+forskningsprosjekt						
	<table border="1"><thead><tr><th>TDI priser</th><th>Beregningsgrunnlag</th></tr></thead><tbody><tr><td>Oppdragspris</td><td>Totale kostnader pluss margin for fortjeneste</td></tr><tr><td>Bidragspris</td><td>Totale kostnader</td></tr></tbody></table>	TDI priser	Beregningsgrunnlag	Oppdragspris	Totale kostnader pluss margin for fortjeneste	Bidragspris	Totale kostnader
	TDI priser	Beregningsgrunnlag					
Oppdragspris	Totale kostnader pluss margin for fortjeneste						
Bidragspris	Totale kostnader						

² https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fad/vedlegg/konkurransopolitikk/offentlig-stotte/offentlig_stotte_veildere_2011.pdf

4. Hovedregel med unntak

NTNUs fellesadministrasjon skal som hovedregel ikke tilby tjenester til eksterne enheter (dvs. utenfor NTNU), men fokusere ressursene på sine primære oppgaver.

Unntak fra regelen om ikke å tilby tjenester utenfor NTNU:

Ekstern kunde	Tjenester NTNU <i>kan</i> levere	Klassifisering	Pris i TDI-modellen
Leietakere i NTNUs bygg	Tjenester definert i leiekontrakt (renholds-, vaktmester-, park- og tekniske tjenester og adgangskontroll) Nettverk	Økonomisk aktivitet	Oppdragspris
NTNU Ocean Training Center	Leiestedstjenester	Økonomisk aktivitet	Oppdragspris
NTNU TTO	IT-tjenester som er nødvendig for at TTO skal kunne utføre tjenester for NTNU (jf. tjenesteavtalen)	Ikke-økonomisk aktivitet ³	Oppdragspris ⁴
Studenter	Trykkeritjenester: - Kompendier og undervisningsmateriell - Studentoppgaver - Materiell til studentutstillinger - Materiell som fremmer studentvelferd (linjeforeningsaviser, materiell til studentrådene, NTNUI, studentprestene, o.l.) innenfor ledig kapasitet.	Ikke-økonomisk aktivitet	Bidragspris
Studentsamskipnaden (SiT) - fristasjon	Tjenester definert av fristasjonsordningen. Nettverk	Ikke-økonomisk aktivitet ⁵	Bidragspris
St. Olavs hospital	Bibliotekstjenester Administrative tjenester	Ikke-økonomisk aktivitet	Bidragspris
St. Olavs hospital	Konferansetjenester	Økonomisk aktivitet	Oppdragspris
UH-sektoren inkl. BOTT, UNINETT AS	IT-tjenester som - Skype - Forskningsdata - Tungregning - Felles systemer (BOTT)	Ikke-økonomisk aktivitet	Bidragspris
Avtalerettslige forpliktelser • DNKVS • Dokkuset Scene AS • Vitensenteret	Tjenester definert i avtaler (omfang skal vurderes)	Økonomisk aktivitet	Oppdragspris

5. Implementering

Retningslinjene skal implementeres fra og med 1.1.2018.

Eksisterende avtaler som er i konflikt med retningslinjene (se listen over), skal fases ut så snart som mulig og senest i løpet av 2020. Hensikten med overgangsfasen er å sikre tid til omstilling slik at avtaler kan avvikles og slik at frigjort kapasitet kan overføres fra eksterne til interne tjenester der det er mulig innenfor rammebevilgningen til avdelingen.

³ Ikke-økonomisk aktivitet pga. vilkår for «egenregi» er oppfylt.

⁴ Av hensyn til mulig viderefordeling av statsstøtte til bedriftene.

⁵ Ikke-økonomisk aktivitet pga. studentvelferd iht. Lov om studentsamskipnader.

6. Roller og ansvar

Linjeledere i fellesadministrasjonen har ansvar for opplæring, implementering og oppfølging av retningslinjene innenfor eget område.

Vi ber linjelederne sikre at informasjon om retningslinjene og nødvendig opplæring gis i god tid før 1.1.2018. En presentasjon som kan benyttes under slik opplæring sendes ut sammen med dette brevet.

Avdeling for virksomhetsstyring (Hanne M. Sørkjerd og Lise T. Sagdahl) kan kontaktes om det er spørsmål til retningslinjene.